

2025

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

Ajuntament de Planes

GENERALITAT
VALENCIANA
Presidència

DIPUTACIÓN
DE ALICANTE

sequoiapro
Acciones con impacto real

Index

1. INTRODUCCIÓ.....	2
2. CONTEXT ACTUAL DE LA SOSTENIBILITAT I AGENDA 2030.....	4
2.1. Marc Normatiu.....	7
3. CARACTERÍSTIQUES I VALORS DEL CENTRE	8
4. OBJECTE I OBJECTIUS DEL PLA	14
5. METODOLOGIA.....	16
5.1. Diagnòstic del context actual.....	18
5.2.1. 5.1.1. Diagnòstic inicial del context municipal	19
5.2. Coordinació del grup motor, seguiment i elaboració de la estratègia de comunicació	22
5.2.1. Participació dels grups d'interès	23
5.2.2. Participació de l'alumnat	25
5.2.3. Participació dels actors clau del centre	27
5.2.4. Anàlisi DAFO	30
5.3. Pla d'actuació per àrees	32
5.3.1. Consum Energètic	34
5.3.2. Consum d'Aigua.....	37
5.3.3. Consum de Materials	38
5.3.4. Consum d'Aliments i desaprofitament alimentari	39
5.3.5. Residus i Economia Circular	41
5.3.6. Conscienciació i sensibilització.....	43
5.3.7. Sinergies	53
5.4. Control i seguiment del pla	55
5.5. Estratègia de comunicació i difusió del pla.....	65
6. ANNEX 1. FITXA D'ACTIVITAT PLA D'ACTUACIÓ	68
7. ANNEX 2. FITXA GLOBAL PLA D'ACTUACIÓ.....	73

1

INTRODUCCIÓ

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

Ens trobem en un moment del desenvolupament en el qual la humanitat s'ha d'enfrontar a canvis ambientals molt seriosos, i en el qual es posen per davant una sèrie de reptes a abordar des de tots els àmbits, com són el canvi climàtic, la transformació de les economies lineals a economies circulars, la progressiva descarbonització de l'energia, el consum sostenible dels recursos... Reptes importants que han d'estar integrats en totes les estratègies i polítiques a dur a terme en els pròxims anys.

La comunitat educativa no pot quedar al marge d'aquests canvis tan importants de transformació en la nostra manera de viure i consumir a partir d'ara, ja que és a través de l'educació, on s'assenten les bases de les societats d'un futur més sostenible, just i inclusiu.

És per això que segons determina el Decret 253/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Infantil o d'Educació Primària, en el seu article 67, *els centres docents col·laboraran amb els tècnics de l'Administració municipal en l'elaboració d'un pla de sostenibilitat de recursos, eficàcia energètica i tractament de residus, que formarà part del projecte de gestió.*

L'equip tècnic que integra **SEQUOIA PRO SL**, durà a terme totes les accions necessàries per a redactar el **Pla de Sostenibilitat de recursos, eficàcia energètica i tractament de residus**, en el **Aulari Tirant lo Blanc de Planes del CRA L'Encantada**, des d'una perspectiva col·laborativa i d'escolta activa de tots els actors implicats en el desenvolupament del Pla.

A continuació, s'exposen els objectius, la metodologia i els recursos a utilitzar en el centre docent de Planes, per a dur a terme el Pla de Sostenibilitat.

CONTEXT ACTUAL DE LA SOSTENIBILITAT I LA AGENDA 2030

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

En el context actual de crisi climàtica i ambiental, trobem la necessitat d'adaptar les nostres formes de vida als canvis que s'estan produint i de reduir els nostres impactes sobre el medi ambient, buscant un desenvolupament que satisfaci les nostres necessitats sense posar en risc la capacitat de les generacions futures. El concepte de la sostenibilitat es basa en un model en el qual existeix un equilibri entre el creixement econòmic, el benestar social i, per descomptat, la protecció del medi ambient i el seu ús racional.

Per a això, **l'Educació Ambiental per a la Sostenibilitat** es mostra com una eina imprescindible que permet incorporar una visió crítica i informació pràctica sobre esta realitat, que a l'hora de prendre decisions milloren la nostra capacitat per a intervindre.

En este sentit, l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible es compon com un marc comú, una guia basada en 17 objectius de desenvolupament sostenible de temàtica social, econòmica i ambiental, que es desenvolupen en 169 metes concretes i que es plantegen des de la defensa dels drets humans i del medi ambient. Mitjançant estos objectius es pretén aconseguir un model de desenvolupament inclusiu i sostenible, que permeti garantir el benestar de les generacions actuals i futures.

La Declaració aprovada en 2015 per l'Assemblea General de les Nacions Unides, *Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible*, presenta un dels seus objectius centrat en l'educació, que ha de ser inclusiva, equitativa i de qualitat, i ha de promoure oportunitats d'aprenentatge per a l'alumnat i la ciutadania en el seu conjunt durant tota la vida. En relació amb la sostenibilitat, la meta 4.7. d'este

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

objectiu planteja: *“d'ací a 2030, garantir que tots els alumnes adquirisquen els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a promoure el desenvolupament sostenible, entre altres coses, mitjançant l'educació per al desenvolupament sostenible i l'adopció d'estils de vida sostenibles”.*

Així, l'**Educació per al Desenvolupament Sostenible (EDS)** s'estableix com una eina fonamental perquè els estudiants tinguin els coneixements necessaris per a prendre decisions fonamentades i adoptar mesures responsables per a transformar la societat en favor de la sostenibilitat, integrant la cura pel medi ambient amb la viabilitat de l'economia, amb la finalitat d'aconseguir la justícia social de les generacions actuals i esdevenidores, i respectant al mateix temps la diversitat cultural.

En este sentit, el **Pla de Sostenibilitat de Recursos, Eficàcia Energètica i Tractament de Residus del Centre Docent** és un full de ruta per a treballar la sostenibilitat de manera efectiva a través de mesures aplicables i sobre les quals es pot establir un seguiment, fomentant a més l'educació per al desenvolupament sostenible, ja que promou la participació de tota la comunitat educativa.

En el cas del municipi de **Planes**, es troba adherit, des de 2022, a la iniciativa europea **Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia**, el qual el compromet amb els objectius adoptats per al 2020 de la UE per a la reducció d'emissions de CO₂ a través de l'eficiència energètica, promoció de les energies renovables i mobilitat urbana sostenible.

En el Pacte es van establir 3 pilars fonamentals que consisteixen en l'atenuació i l'adaptació dels efectes adversos del canvi climàtic i a poder garantir un accés a l'energia segura, sostenible i assequible. D'aquesta manera, Planes s'ha compromès a aconseguir l'objectiu de reduir un 40% els Gasos d'Efecte d'hivernacle (GEH) d'ací a 2030 i a promoure una sèrie de mesures per a l'atenuació del canvi climàtic i l'adaptació a aquest.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

2.1. Marc Normatiu

- ✓ DECRET 253/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Infantil o d'Educació Primària, en el seu article 67

Article 67. Pla de sostenibilitat de recursos, eficàcia energètica i tractament de residus.

1. Els centres docents col·laboraran amb els tècnics de l'Administració municipal en l'elaboració d'un pla de sostenibilitat de recursos, eficàcia energètica i tractament de residus, que formarà part del projecte de gestió.

2. L'esmentat pla haurà de tindre l'informe favorable del claustre de professorat i del consell escolar.

- ✓ Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient.
- ✓ Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOMLOE).

3

CARACTERÍSTIQUES I VALORS DEL CENTRE

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

El **Aulari Tirant lo Blanc de Planes del CRA L'Encantada** és un col·legi de règim públic, situat al C/ Metge Vicent Rodrigo, s/n C.P. 03828. En este centre s'integren les etapes educatives d'Infantil 1r cicle (2 a 3 anys), 2n cicle (4 a 5 anys) i Primària (6 a 12 anys). Consta d'un total 16 llocs autoritzats per a infantil i per a l'Educació Primària, hi ha 2 unitats amb un total de 20 llocs autoritzats. A l'efecte d'escolarització per a la E.S.O., el CRA està adscrit a l'IES Serra Mariola (03014836) Muro de Alcoy.

Entre altres característiques, el seu programa lingüístic és plurilingüe i intercultural, establint el castellà i valencià com a llengües vehiculars, i l'anglès com a llengua estrangera. Els percentatges de ensenyament per a cada llengua són els següents:

- ✓ Infantil: 64% valencià, 26% castellà, 11% llengua estrangera.
- ✓ Primària: 59% valencià, 26% castellà, 16% llengua estrangera.

El col·legi es va construir l'any 1992. El centre es compon d'un edifici gran, que compta amb 2 plantes, una planta baixa en la qual es troben la sala de mestres, el despatx, banys,

un magatzem una sala multi usos i un hall. Quant a la planta de dalt es troben les 4 aules, 2 banys i una sala de material. El menjador està situat en l'entrada en una aula prefabricada. El centre compta amb 3 zones de pati exterior i 3 portes principals.

El personal del centre és de 11 docents i 1 educadora infantil. D'altra banda, l'AMPA compta amb 7 integrants de les famílies dels alumnes del col·legi.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

Pel que fa al consum d'**energia**, el col·legi de Planes compta amb una instal·lació d'energia solar fotovoltaica en la pròpia teulada del centre però l'energia produïda per

la mateixa no va destinada a l'autoconsum per part del centre, si no que és de propietat pública per a altres servicis del municipi. D'altra banda, la climatització del centre es duu a terme mitjançant una calefacció de gasoil.

Les finestres del centre són molt antigues, pel que es poden produir pèrdues d'energia. Igual que les finestres, les portes influeixen en l'aïllament de l'edifici i en el consum d'energia. Les portes internes del col·legi són molt antigues. Les 3 portes exteriors que es poden trobar en l'entrada del col·legi tenen un marc d'alumini i compten amb uns cristalls que ocupen la major part de la porta per a permetre l'entrada de llum natural. Es pot concloure que tant per motius d'aïllament com per energia renovable no es tracta

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

d'un edifici eficient que permeti l'estalvi energètic. Tenen problemes de climatització, a l'hivern passa molt fred dins de les aules i a l'estiu fa molta calor.

Respecte a la il·luminació, la gran part de les aules, banys i altres estades encara s'il·luminen amb llums LED. D'altra banda, ninguna de les estades de pas com els banys tenen detectors de presència per a l'encesa i apagada automàtica de la il·luminació. D'altra banda, caldria revisar la eficiència

energètica dels electrodomèstics del centre, com és el frigorífic del menjador, però la seua renovació és competència del Ajuntament.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

Pel que fa al consum d'**aigua**, les aixetes dels lavabos no són de polsador temporitzat i les cisternes dels vàters no tenen integrat cap sistema per a reduir el consum d'aigua, per tant, sempre es descarrega el total del contingut de la cisterna causant un consum excessiu d'aigua.

Cal destacar que les aixetes no compten amb atomitzadors, és a dir, dispositius que s'instal·len en la boca de l'aixeta i permeten un estalvi d'aigua encara major pel fet que redueix l'aigua que s'expulsa en introduir aire en el curs de l'aigua.

Al pati del centre hi ha una font d'aigua potable on els/les alumnes poden beure i emplenar les seues botelles.

Quant a la gestió de **residus**, el centre compta amb papereres per a la separació i reciclatge, separant resta, envasos i paper i cartó. A més, es promou el reciclatge de manera activa entre l'alumnat, ja que cada classe s'encarrega del reciclatge del centre de manera rotativa. Les classes compten amb poals per a la separació, i en els passadissos hi ha contenidors per als envasos i el paper. L'existència de contenidors de reciclatge al costat del

centre facilita una gestió adequada dels residus, i els residus especials generats en el

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

centre s'emporten a l'ecoparc. Respecte a la fracció orgànica, ha de promoure's més la seua correcta separació. S'enfronten a problemes per a realitzar un correcta separació de residus ja que les papereres de reciclatge de les diferents fraccions que disposen en el centre no estan adaptats als alumnes. A més el principal desavantatge la troben per no disposar prop del centre de contenidors de les diferents fraccions, sobretot el contenidor d'envasos.

Al principi del curs els professors transmeten a les famílies la importància de reduir els residus generats arran dels esmorzars dels fills i filles i les botelles de plàstic d'un sol ús. És per això que moltes famílies ja estan conscienciades en este tema i utilitzen carmanyoles i botelles reutilitzables.

Les instal·lacions del centre compten amb un xicotet hort escolar en el qual han plantat tomaques, albergínies, etc... L'objectiu al llarg del curs és continuar utilitzant l' hort escolar, tal com porta utilitzant-se durant els últims 4 anys. Els xiquets i xiquetes poden gaudir aprenent en este hort ecològic que es troba en la zona del pati.

Quant a la **mobilitat**, la gran majoria de l'alumnat es desplaça al centre a peu ja que el nucli urbà no és molt gran, havent-hi algunes famílies que acudeixen en els seus vehicles perquè no resideixen en el municipi de Planes.

Existeixen diversos **programes i projectes** en els quals participa el col·legi manifestant així la seua implicació i esforç pel desenvolupament sostenible i la cura del medi ambient. D'una banda, el centre es troba adscrit al programa de Banc de llibres, amb la qual cosa es promou la reutilització del material escolar entre els alumnes.

Tenint una visió dels valors i característiques del centre, a continuació, es presenten l'objecte i els objectius del present pla.

4

OBJECTE I OBJECTIUS DEL PLA

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

L'objecte del treball serà la **redacció del Pla de Sostenibilitat** per al centre d'educació infantil i primària de Planes, amb la finalitat d'implantar un model de gestió sostenible i mantingut en el temps, adaptant-lo a la seua realitat particular, i **donant a l'equip docent del centre, al consell escolar i a l'equip de govern de l'Ajuntament de Planes la garantia de tindre un full de ruta clar, concis i complet** perquè la localitat es convertisca en un poble model i exemplar respecte a la integració de valors ambientals en els centres educatius.

Entre els objectius del Pla es troben els següents:

- ✓ Impulsar l'eficiència **energètica** i l'estalvi energètic.
- ✓ **Reduir les emissions de gasos** d'efecte hivernacle.
- ✓ **Reduir el consum d'aigua** corrent.
- ✓ Promoure la **reducció, la reutilització i el reciclatge** en el consum de béns i productes.
- ✓ **Millorar la gestió dels residus** i el seu reciclatge.
- ✓ **Evitar el balafament** de recursos alimentaris.
- ✓ Promoure la **conscienciació i participació** de totes les persones implicades en el pla.
- ✓ Formar i **sensibilitzar als alumnes en matèria de participació** ciutadana, així com àrees relacionades amb esta.
- ✓ **Dissenyar polítiques de desenvolupament sostenible** amb la participació de l'Ajuntament de Planes, equip directiu, alumnat, professorat, consell escolar i altres agents implicats.
- ✓ Fomentar la **participació i la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible** en el centre educatiu i, per extensió, al conjunt de la ciutadania.

5

METODOLOGIA

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

La metodologia a seguir per a realitzar el Pla de Sostenibilitat, s'estructura de la següent manera:

✓ FASE 1: DIAGNÒSTIC INICIAL

- Recopilació de dades mitjançant entrevistes personals als responsables de cada centre i l'AMPA, i enquestes al personal del centre i a l'alumnat.
- Recopilació de dades in situ en el centre i anàlisi de camp pels tècnics de **SEQUOIA PRO**.
- Realització de l'anàlisi DAFO.

✓ FASE 2: PROPOSTES DE MILLORA I METES A ACONSEGUIR

- Les propostes de millora desenvolupades a partir dels resultats obtinguts en l'anàlisi DAFO de la fase anterior.
- Les metes a aconseguir consensuades amb el claustre de professors, el consell escolar i amb el personal corresponent de l'Ajuntament de Planes.

✓ FASE 3: SEGUIMENT I CONTROL

- És necessari un seguiment i control per a conèixer si el Pla s'està desenvolupant conforme a les regles establides i si s'estan aconseguint les metes proposades. En cas de no complir-se, poder establir mesures addicionals de millora.
- El Pla de Sostenibilitat ha de ser un document viu que ajudi a millorar la pròpia gestió ambiental del centre.
- El Pla ha d'actualitzar-se a mesura que es vaguin complint objectius.
- El Pla ha d'actualitzar-se a la normativa i incorporar noves accions perquè la millora sigui contínua en el temps.

✓ FASE 4: DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ DEL PLA

- Donar a conèixer el Pla perquè sigui al seu torn una eina educativa tant dins com fora dels centres educatius.

5.1.

DIAGNÒSTIC DEL CONTEXT ACTUAL

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

En este apartat es farà referència a les característiques del centre i del seu entorn sociocultural, amb la finalitat de situar el Pla en el context actual, tenint en compte les possibilitats i limitacions existents per al cas de Planes.

5.2.1. 5.1.1. Diagnòstic inicial del context municipal

En primer lloc, s'ha de realitzar una aproximació a la realitat del municipi de Planes, tenint en compte diversos àmbits: sociodemogràfic, econòmic, ambiental i de governança.

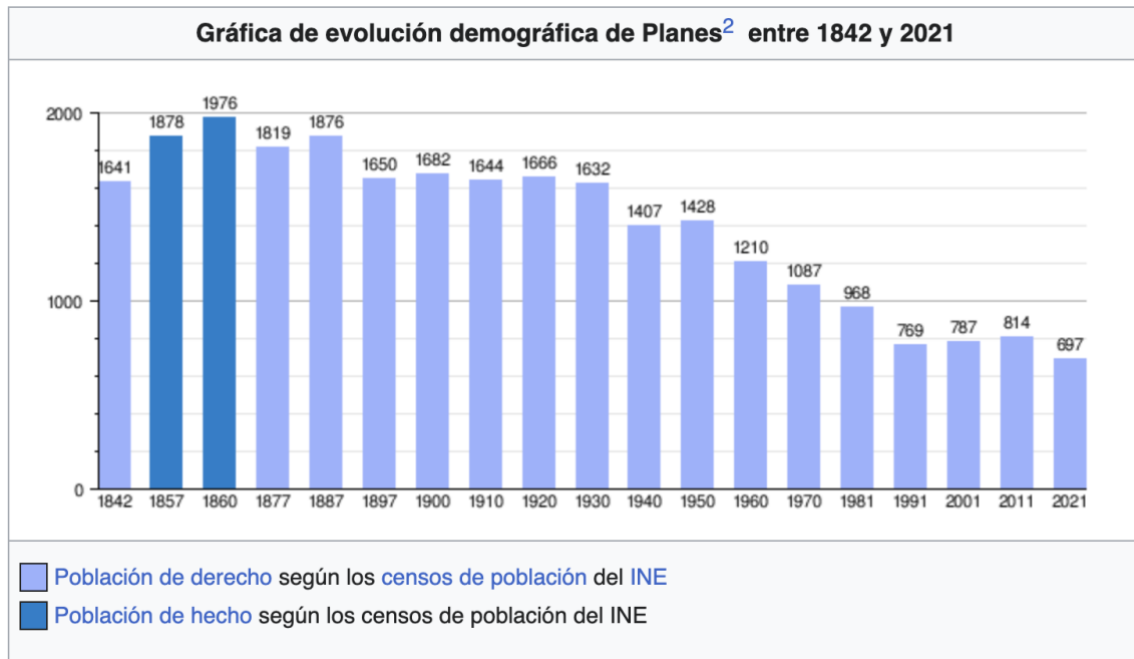

Planes és un municipi situat a la província de Alacant, a la comarca de El Comtat de Cocentaina. Té una superfície de terme de 38,9 km², amb una densitat de població de 17,89 habitants/km². El terme limita amb els municipis de Alcocer de Planes, Almudaina, Balones, Beniarrés, Benimarfull, Benimasot, Gayanes, Lorcha, Valle de Alcalá i Vall de Gallinera. Està situat a 75 km de la capital de

província, Alacant.

La **població** de Planes compta amb 696 habitants segons les dades aportades per l'INE (2024). Consta d'un nucli urbà en el qual resideix la majoria de la població, encara que també compta amb residents en disseminats.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

Fuente: INE (2024)

Tal com s'observa en el gràfic, el municipi de Planes ha experimentat unes variacions de població importants en els últims deu anys, destacant especialment la reducció que es va produir fins a 1991. Es tracta per tant d'una població envellida i la **població resident estrangera** suposa una xicoteta part.

Respecte a l'**economia**, amb una economia que històricament ha girat entorn de l'agricultura, és àmpliament reconeguda com la "capital de la cirera". De fet, la Generalitat Valenciana li ha atorgat la Denominació d'Origen per a les seues cireres, de les quals un impressionant noranta per cent s'exporta a nacions com Alemanya, França i Holanda.

La localitat també destaca per la seua producció d'oli d'oliva. Gràcies a que les oliveres es cultiven seguint mètodes tradicionals, la qualitat de l'oli és excepcional, la qual cosa facilita la seua comercialització tant a Espanya com a l'estranger.

Encara que en menor mesura, la producció d'ametles també és significativa en Plans. Estes, encara que no s'exporten internacionalment, són molt valorades per les empreses productores de torró.

Quant al turisme, ha experimentat un notable creixement. No obstant això, malgrat este impuls, els monuments històrics de la zona, com el castell i els molins, es troben en un estat de deterioració i abandó degut a la falta d'atenció per part de l'ajuntament i l'Estat.

Pel que fa a la **dimensió ambiental** de Planes es caracteritza per un paisatge agrari dominat per cultius tradicionals, la presència de recursos hídrics que atrauen el turisme d'interior, i una proximitat a importants espais naturals de la província d'Alacant.

La presència d'aigua és crucial en la zona. Planes es troba en una ubicació on hi ha llits i possiblement xicotets embassaments o gorgs naturals, la qual cosa ho converteix en un punt d'interès per al turisme d'interior i per al gaudi de la naturalesa. S'ha destacat la possibilitat de realitzar rutes senderistes i gaudir de banys en piscines naturals a l'entorn de Planes.

Respecte a la **governança i institucions**, Planes es troba integrat en la Mancomunitat de municipis de El Comtat de Cocentaina els objectius de la qual inclouen l'educació ambiental, el benestar social i la participació ciutadana.

A més, a Planes es troben diverses associacions i col·lectius com la Associació d'Ames de Casa, l'Associació de Mares i Pares, l'Associació de Jubilats, entre altres.

5.2.

COORDINACIÓ DEL GRUP MOTOR I PARTICIPACIÓ

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

5.2.1. Participació dels grups d'interès

La primera fase del procés és la creació del grup de control i seguiment (GCS) o Grup Motor com a element clau en l'harmonització i articulació del desenrotllament del Pla. El grup està format per membres de la direcció del centre, persones de l'equip docent pertanyents als cicles amb els quals es realitzarà l'activitat, una persona tècnic ambiental, una persona tècnica de participació i una persona en representació de l'Ajuntament de Planes.

Les atribucions d'este grup inclouen:

- ✓ Treballar en el desenrotllament del Pla de Sostenibilitat
- ✓ Dinamitzar la participació de la comunitat escolar i els actors involucrats en el procés de redacció del Pla
- ✓ Analitzar i monitorar el procés participatiu i el desenrotllament del Pla
- ✓ Desenrotllar l'estratègia de comunicació i difusió del Pla

L'objectiu de l'estratègia de comunicació és utilitzar tots els canals possibles per a donar a conèixer el Pla, les seues metes i continguts, al públic objectiu. Per a això s'utilitzen mitjans propis, tant de l'Ajuntament com del centre docent (web del consistori, perfils en xarxes socials, butlletins municipals d'informació, etc.) per a compartir la informació a través de continguts visualment atractius, com a cartells i tríptics.

Respecte als **grups participants** en el present pla de sostenibilitat, es troben els següents:

- ✓ Alumnat: 36 alumnes
- ✓ Professorat i equip directiu del centre: 11 docents
- ✓ Associació de Mares i Pares d'Alumnes (AMPA): Famílies d'alumnes, 7 persones
- ✓ Institucions: Ajuntament de Planes

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

Respecte als **estudiants**, tot l'alumnat del centre docent és participant actiu del present pla i contribueix, mitjançant les seues accions diàries, al fet que el centre pugui complir el seu Pla de Sostenibilitat.

El **professorat** s'encarrega de promoure entre els i les alumnes els valors ambientals del centre i de dur a terme accions que promouen els objectius determinats pel Pla de Sostenibilitat del col·legi.

Respecte a l'**AMPA**, esta associació forma part activa, com a ciutadania, en tots dos plans, sent un agent bàsic. La seua participació en el centre educatiu pot servir d'impuls per al desenvolupament d'activitats relacionades amb la sostenibilitat, d'igual forma que, com a mares i pares d'alumnes, poden conscienciar a les seues filles i fills de manera que siguin respectuosos amb el medi ambient i els encaminen a aconseguir un futur millor per als municipis.

Les **institucions**, en este cas l'Ajuntament de Planes, són l'agent que pot contribuir de major forma en el futur sostenible del municipi i del centre. L'elaboració del present Pla és mostra d'una voluntat d'apostar per canvis que contribuïsquen a la lluita contra el canvi climàtic i per impulsar uns modes de vida més sostenibles que garantisquen un futur millor per a la població.

Per a l'aprovació del Pla, i la seua correcta execució i seguiment es crearà un **Grup Motor** per a desenvolupar el Pla de Sostenibilitat del Aulari Tirant lo Blanc de Planes del CRA L'Encantada, format per la direcció del centre, personal docent, tècnics ambientals i el consell escolar.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

Representant del Centre: Verónica Castañer (Cap d'estudis)

Representant de l'AFA: Lourdes Carlos San José

Representant de l'Ajuntament: Daniel Catalá

5.2.2. Participació de l'alumnat

Dins de la fase de diagnòstic per al Pla, s'han realitzat una sèrie d'enquestes als i les alumnes, a més d'uns tallers participatius en matèria d'educació ambiental en el col·legi, relacionats amb l'eficiència energètica, la mobilitat, l'estalvi d'aigua i el reciclatge.

A continuació, es mostren els resultats de les enquestes de l'alumnat.

En el Aulari Tirant lo Blanc ha realitzat l'enquesta a l'alumnat dels cursos de 1r, 2n, 3r, 4t, 5é, 6é de Primària. Per a la realització del taller i l'enquesta, l'alumnat es va organitzar en 2 grups: un grup format pels cursos de 1r, 2n, 3r i 4t i un altre grup format pels cursos de 5é a 6é. En total, estos cursos sumen un total de 20 xiquets i xiquetes.

En el procés de realització de l'enquesta, es llegeixen les preguntes i s'expliquen conceptes que no s'hagen entès correctament per a un adequat enteniment d'estos i una participació més conscienciada.

En primer lloc, i després d'haver explicat de manera bàsica en què consisteix el Pla de Sostenibilitat al principi de la sessió i haver realitzat els jocs participatius, es pregunta als xiquets i xiquetes si saben el que és el Pla, sent una qüestió amb 2 respostes possibles i només 1 d'elles correcta.

Curs	Resposta correcta ✓	Resposta incorrecta X	Total Alumnes
1r, 2n, 3r i 4t	0	9	9
5é a 6é	1	10	11

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

D'entre els **temes que creuen que poden ser més importants per a millorar el seu col·legi i el planeta en general**, els resultats són els següents:

	1r, 2n, 3r i 4t	5é a 6é
TOTAL ALUMNES	9	11
Animals i plantes	2	3
Paisatge	8	2
Aigua	4	6
Residus	3	0
Energies	2	1
Mobilitat	0	5
Salut	0	4
Alimentació	0	1

D'estos resultats es desprèn que els temes més valorats pels alumnes/as per a millorar el seu col·legi són els animals i plantes, l'aigua, la salut i l'alimentació.

Finalment, a la qüestió de les activitats que es realitzen personalment perquè el col·legi sigui més respectuós amb la naturalesa i les persones, els alumnes responen el següent:

Acció	1r, 2n, 3r i 4t	5é a 6é
TOTAL ALUMNES	9	11
Recicle tots els residus de classe	8	11
Tanque l'aixeta i no malgaste aigua	9	9
Estalvi energia apagant la llum i l'ordinador	4	11
Vinc al col·legi caminant per a no contaminar	4	4

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

S'observa una elevada participació de l'alumnat d'estos cursos en pràcticament totes les accions, encara que es pot millorar la conscienciació sobre estos aspectes.

5.2.3. Participació dels actors clau del centre

Des de l'inici del Pla, s'han recopilat dades sobre el centre educatiu per a poder completar el diagnòstic intern del Aulari Tirant lo Blanc. Per a això, s'han realitzat reunions amb els actors clau a través de la dinàmica del **focus group**, per a tractar aspectes relacionats amb el consum energètic i d'aigua, el consum de materials i aliments, la mobilitat, la gestió de residus, etc.

D'altra banda, s'ha dinamitzat una **enquesta** anònima entre el personal del centre per a arreplegar les seues perspectives sobre la sostenibilitat en el Aulari Tirant lo Blanc i la seua percepció sobre els possibles problemes a resoldre i les oportunitats de millora, en relació a les instal·lacions i també a la sensibilització i comportaments de la comunitat educativa.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

Dels resultats obtinguts, podem destacar que:

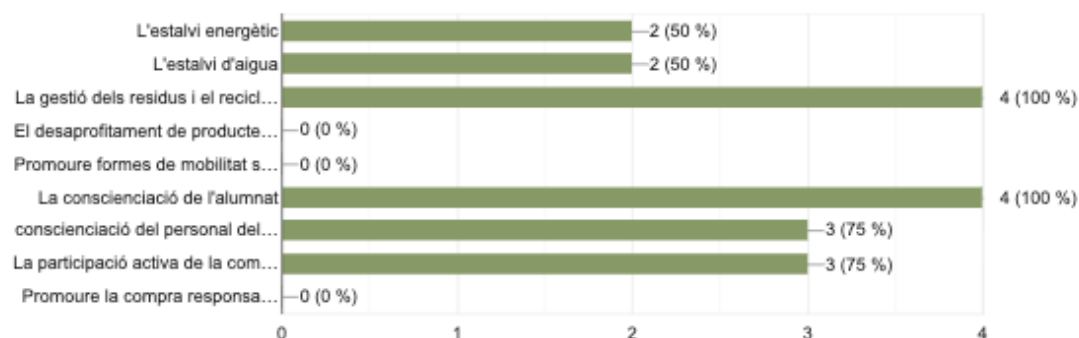
La mitat de les persones participants indiquen que la sostenibilitat és un concepte tractat sovint en el centre, i que el Aulari Tirant lo Blanc està compromès amb la cura del medi ambient. En demanar que es valori el nivell de conscienciació ambiental del centre d'1 a 5 (sent 1 "molt baix" i 5 "molt alt"), totes les valoracions han sigut iguals o superiors a 3.

En preguntar sobre les polítiques de sostenibilitat del centre, les persones participants han destacat el reciclatge. A més, La majoria han indicat que es promouen pràctiques sostenibles en el col·legi, entre l'alumnat i el personal.

Quin diria que és el principal o principals reptes del centre educatiu en matèria de sostenibilitat?

 Copiar gráfico

4 respuestas

Respecte als reptes que es perceben en matèria de sostenibilitat, queden assenyalats en la gràfica superior. Les opcions eren: L'estalvi energètic, L'estalvi d'aigua, La gestió dels residus i el reciclatge, El desaprofitament de productes i/o aliments, Promoure formes de mobilitat sostenible, La conscienciació de l'alumnat, La conscienciació del personal del centre, La participació activa de la comunitat educativa, Altra.

D'altra banda, en preguntar per problemes concrets que puguin afectar la sostenibilitat del centre, les persones participants van seleccionar les següents opcions: Les instal·lacions dels lavabos són antigues i perden aigua, Els tancaments (portes o

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

finestres) no aïllen bé l'edifici, Els sistemes de climatització (calefacció, refrigeració) són poc eficients, Falta finançament per a millorar les instal·lacions, No destacaria cap problema.

A més han resultat algunes idees útils que podrien aplicar-se en el centre com són mostrades a continuació:

Li agradaria indicar alguna mesura concreta que es podria aplicar en el centre per a millorar la seua sostenibilitat?

4 respuestas

Separar per reciclar la brossa. A més a més no disposem de contenidor de plàstic al carrer.
Tancar les llums quan no hi estem a les aules.

Reciclar a les aules i reutilitzar material i residus

Plantar arbres al pati de d.alt d.infantil per a tindrè ombra en estiu i que les classes no estigueren tant calentes.

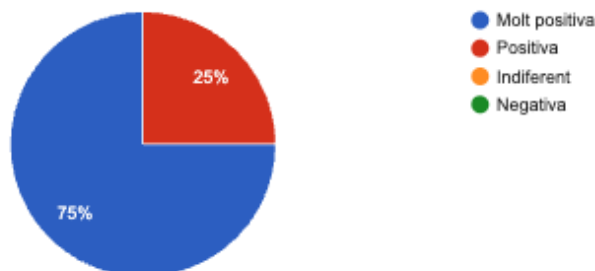
Crear figures de sostenibilitat que vetlen per a què es complisca la regla de les 3R.

La resposta és completament positiva per part dels docents del centre en la implementació d'accions com les incloses en este pla de sostenibilitat

Considera positiva la implementació d'estos Plans de Sostenibilitat en els centres escolars?

4 respuestas

 Copiar gráfico

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

5.2.4. Anàlisi DAFO

La matriu d'anàlisi DAFO és una eina que proporciona la informació necessària per a conèixer una situació real i el seu context. De la mateixa manera, facilita la presa de decisions i l'elaboració d'un pla estratègic, tenint en consideració els factors tant a nivell intern (fortaleses i debilitats), com a extern (oportunitats i amenaces), afavorint d'aquesta manera, la implementació d'accions i mesures correctives necessàries i adaptades a cada entorn.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

Debilitats	a) Aïllament en mal estat. b) Falten dispositius d'estalvi d'aigua a les instal·lacions sanitàries (vàters) c) Falten detectors de presència de llum d) Millorable la eficiència energètica del centre	Amenaces	a) Limitacions tècniques b) Canvis en l'equip directiu i AMPA/AFA c) Canvis en l'equip de govern municipal d) Excés de burocratització de les tasques dels docents
Fortaleses	a) Es promou la sostenibilitat a través de la participació en programes i projectes b) Us de ll'hort escolar c) Existència de poals de reciclatge en el centre d) La majoria de l'alumnat acudeix a peu a l'escola e) Alumnes formats i conscienciats sobre temes ambientals i de sostenibilitat	Oportunitats	a) Impuls de les activitats del Pla amb el suport de l'AMPA/AFA b) Col·laboració amb l'Ajuntament c) Col·laboració amb altres entitats per a realitzar tallers, visites, etc. d) Professorat implicat amb el projecte e) Ajuntament implicat en la sostenibilitat

5.3.

PLA D'ACTUACIÓ PER ÀREES

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

El Pla d'Actuació per al centre escolar es tracta d'un conjunt discret d'accions que van encaminades a solucionar els problemes que s'han detectat en el Diagnòstic i s'han considerat prioritàries.

El Pla d'Actuació incorpora principalment accions directes, és a dir, les que es poden assumir i dur a terme per les persones i amb els recursos amb què compta la comunitat educativa. La tipologia de les accions és tal que, en general, la seua execució pot recaure fonamentalment sobre l'alumnat, amb l'ajuda de docents, mares i pares.

La realització de cadascuna de les accions s'encarrega a un grup-classe determinat, i seran normalment els alumnes representants d'eixe grup els qui lideren el projecte, amb ajuda del seu docent, que pot ser la seua tutora o tutor o una altra persona.

Són elles i ells els qui han d'organitzar-se per a planificar el desenvolupament de la seua acció, marcant terminis, identificant necessitats, aconseguint recursos, coordinant la manera de treballar i superant les dificultats que vagen sorgint.

El Pla d'Actuació mobilitzarà a tots o a la majoria dels nivells del centre educatiu, a les famílies, al claustre, a l'equip directiu i, idealment, a l'ajuntament i altres entitats, per a treballar conjugada i organitzadament per a millorar la situació del centre respecte al tema que s'està treballant.

Els recursos econòmics necessaris per a abordar les accions eixiran dels propis amb els quals compte el centre, dels quals s'aconsegueixen per ajudes i subvencions i dels quals es puguin captar a través d'accions destinades al finançament del Pla d'Actuació. La Diputació de València i la Generalitat ofereixen línies d'ajudes anuals per als centres, aquestes ajudes es poden tramitar a través de l'Ajuntament de Planes, tant com ajudes directes al col·legi, o com a part d'actuacions globals per al municipi.

Així mateix, els mitjans materials necessaris seran els propis del centre, els que li pugui prestar l'ajuntament o altres administracions i els que es puguin aconseguir a través de la col·laboració de les famílies, sempre procurant que siguin materials reutilitzats.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

Moltes de les accions podran realitzar-se en horari lectiu, ja que comporten l'adquisició de competències incloses en el currículum de diferents àrees. No obstant això, a algunes activitats, per les seues característiques, se'ls dona un format extra curricular.

En algunes ocasions serà necessari comptar amb personal especialitzat per a fer tasques que no es puguin atribuir a funcions educatives, i no puguin ser assumides per familiars.

Cada docent ha d'emplenar una fitxa per a documentar com s'ha realitzat l'acció que li ha tocat desenvolupar (Annex 1). D'altra banda, el coordinador del Pla emplenarà la fitxa global del Pla d'Actuació (Annex 2), una taula que resumeix totes les accions i permet tindre una idea global del Pla.

L'aprovació del Pla d'Actuació serà supervisada i acceptada pel **Grup Motor**, que serà l'encarregat de donar el vistiplau a les diferents actuacions.

En este sentit, l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible es compon com un marc comú, una guia basada en 17 objectius de desenvolupament sostenible de temàtica social, econòmica i ambiental, que es desenvolupen en 169 metes concretes i que es plantegen des de la defensa dels drets humans i del medi ambient. Mitjançant estos objectius es pretén aconseguir un model de desenvolupament inclusiu i sostenible, que permetrà garantir el benestar de les generacions actuals i futures.

5.3.1. Consum Energètic

✓ DETECTORS DE PRESÈNCIA AMB SENSOR DE LLUM NATURAL

Aplicats a l'enllumenat interior del centre, els detectors de presència com a mecanisme d'encesa permetrien reduir el consum d'electricitat, evitant un ús innecessari de les llums quan les estades estiguin desocupades, així com l'oblit d'apagar les llums. Es recomana que els detectors tinguin incorporats sensors de llum ambiental per a detectar la quantitat de llum natural present en l'estada i evitar l'encesa de la il·luminació artificial en conseqüència. Així

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

doncs, es pot millorar l'eficiència energètica en reduir l'ús innecessari de llums en espais ben il·luminats per la llum del dia. Podrien instal·lar-se en corredors, magatzems, lavabos i altres estades en les quals es considera convenient.

Atès que els detectors de presència simples són més econòmics que aquells que integren la detecció de llum natural, s'ha de prioritzar els primers en les estades on no hi ha il·luminació natural en cap cas i els segons quan existeixen finestres que permeten una il·luminació natural.

A més, per compensar aquestes accions es pot realitzar unes certes accions de comunicació i conscienciació amb els alumnes en les quals se'ls expliqui per què han d'apagar les llums sempre que no s'estigui en una sala concreta o sempre que sigui suficient amb la llum solar. Aquestes accions s'incorporarien al programa d'educació sobre eficiència energètica i de l'aigua, descrit anteriorment.

- **Responsables de l'acció:** Direcció del centre i Ajuntament.
- **Elements d'èxit:** Instal·lació detectors de presència.
- **Cost aproximat:** 25€ els detectors simples, 35€ els detectors amb detecció de llum natural.

✓ RENOVACIÓ DELS ELECTRODOMÈSTICS

Esta proposta es basa a substituir gradualment els electrodomèstics de gamma blanca estàndard del centre per uns altres amb etiqueta energètica de classe A o superior, amb la finalitat de reduir el seu consum energètic.

Per descomptat, els electrodomèstics s'aniran renovant a mesura que es troben inservibles o que existisca pressupost suficient per a fer el canvi.

Esta proposta hauria de dur-se a terme mitjançant un acord entre el centre i el Ajuntament, ja que és esta última la responsable dels electrodomèstics del centre.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

- **Responsables de l'acció:** Ajuntament amb responsabilitat de Manteniment del Centre.
- **Elements d'èxit:** Canvi d'electrodomèstics per uns altres amb etiqueta classe A.
- **Cost aproximat:** Cobert per Ajuntament.

✓ MILLORA DE L'AÏLLAMENT DE LES PORTES INTERIORS

Les portes interiors del centre ofereixen un bon aïllament però es pot produir intercanvi d'aire entre les estades per la ranura inferior de la porta. D'aquesta manera, es produeixen pèrdues d'energia quan es calfa una estada. A pesar de que les portes més preocupants per a aïllar l'edifici de l'exterior són les portes d'entrada i eixida de l'edifici, es pot millorar l'eficiència energètica de l'edifici amb aquesta acció.

Una mesura econòmica i de fàcil instal·lació és l'ús de borlets en els baixos de les portes. Un borlet és un dispositiu que s'utilitza per a segellar les bretxes o espais entre dues superfícies, com una porta i el seu marc, i la seua funció principal és previndre l'entrada,

entre altres, d'aire des d'un costat de l'estada a l'altre. Funciona com una barrera física i ajuda a millorar l'eficiència energètica i la comoditat a l'interior de l'espai. D'aquesta manera, no és necessari canviar les portes de l'edifici per unes

noves, prenent així una decisió més sostenible en pro al manteniment i millora de les instal·lacions que es posseeixen.

- **Responsables de l'acció:** Responsable de Manteniment del Centre.
- **Elements d'èxit:** Instal·lació de borlets en portes interiors.
- **Cost aproximat:** 15€ per borlet.

5.3.2. Consum d'Aigua.

✓ INSTAL·LAR AIREJADORS EN LES AIXETES

La major part de les aixetes del centre són de pulsador temporitzat que prevenen que s'oblidi l'aixeta oberta. La aixeteria temporitzada afavoreix l'estalvi d'aigua, ja que està dissenyada per a funcionar només durant uns segons i garanteix que l'aixeta es tancarà després del seu ús i no es produiran pèrdues d'aigua a causa de distraccions. Sumat a això, es pot millorar l'estalvi d'aigua instal·lant airejadors, també anomenats atomitzadors, en les aixetes. Els airejadors consisteixen en unes xicotetes peces que es col·loquen en la pròpia aixeta, en la boca d'eixida de l'aigua, i mesclen l'aigua amb aire pel que es redueix el cabal d'aigua sense minorar la pressió. Donada la seua eficàcia en l'estalvi d'aigua, és un complement excel·lent juntament amb les aixetes temporitzades i a més, tenen un baix cost.

Al seu torn, es realitzaran actuacions de conscienciació sobre aquest tema per a la conscienciació d'alumnes i personal del centre. Es poden fer visites a la planta de tractament d'aigua més pròxima perquè els xiquets i xiquetes vegien de prop com es processa i se subministra l'aigua potable. Això pot ajudar-los a comprendre la importància de conservar-la.

- **Responsables de l'acció:** Responsable de Manteniment del Centre.
- **Elements d'èxit:** Instal·lar airejadors en les aixetes.
- **Cost aproximat:** 2€ per airejador.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

✓ INSTAL·LACIÓ DE VÀTERS NOUS AMB CISTERNA DE DOBLE DESCÀRREGA

Actualment, la cisterna dels vàters existents en el centre escolar no permet una descàrrega parcial del total de l'aigua el que genera un gran malbaratament d'aigua en cada ús. No obstant això, amb la reforma prevista de realitzar amb el Pla Edificant, es realitzarà una renovació d'estes instal·lacions.

Fins que s'inicien les obres, es proposa la col·locació de botelles de plàstic en les cisternes convencionals. Esta pràctica s'utilitza per a reduir el volum d'aigua que s'acumula en la cisterna i d'aquesta manera, cada descàrrega consumeix menor quantitat de litres. Per a això, es necessita una botella de plàstic d'un litre plena d'aigua o arena perquè es submergeisca en la cisterna.

- **Responsables de l'acció:** Responsable de Manteniment del Centre.
- **Elements d'èxit:** Renovació dels vàters per a aconseguir un estalvi d'aigua.
- **Cost aproximat:** Cobert per Pla Edificant.

5.3.3. Consum de Materials

✓ COMPRA I REUTILITZACIÓ DE MATERIAL ESCOLAR

Una altra manera de promoure la sostenibilitat en el centre passa per continuar promovent la reutilització del material escolar entre els alumnes i les seues famílies, aprofitant els materials del curs passat que es mantenen en bones condicions, i renovant només el necessari. Així les famílies poden contribuir al fet que es generen menys residus i també poden estalviar diners.

També és preferible promoure la compra de productes amb etiqueta ecològica, com el paper amb el distintiu FSC i material recarregable com a bolígrafs, agendes i llibretes.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

Actualment, el Centre participa en el programa del Banc de Llibres, que fomenta l'ús responsable i compartit dels llibres de text, de manera que poden passar en condicions adequades d'uns alumnes a uns altres, i així ser utilitzats durant diversos cursos. Convé continuar amb este programa en el centre, ja que amb este es promou la reutilització i s'aposta per la sostenibilitat.

Per a això durant el curs es fomentarà l'ús coherent dels llibres, és a dir, tractar-los bé, no ratllar-los indiscriminadament, etc., pensant que a l'any següent un altre alumne pot fer ús d'ells.

Els llibres es recolliran en finalitzar el curs i es deixaran exposats abans del començament del següent perquè els alumnes puguin veure de quins disposen i quins necessiten comprar.

- **Responsables de l'acció:** Tutors i Alumnes de l'últim curs.
- **Elements d'èxit:** Continuar amb el banc de llibres. Aportar llibres i que els usen alumnes a l'any següent. Promoure la reutilització del material.
- **Cost aproximat:** Sense cost.

5.3.4. Consum d'Aliments i desaprofitament alimentari

✓ CONSUM SALUDABLE I REDUCCIÓ DE RESIDUS

En els col·legis pot arribar a acumular-se una gran quantitat de residus si s'abusa dels aliments envasats. Este problema es pot continuar reduint a través del foment de l'ús d'envasos reutilitzables per al menjar i beguda que l'alumnat porta de casa. Per això, s'ha de seguir conscienciant tant als escolars com a les seues famílies a través de comunicats i activitats relacionades amb el “zero waste” (residu zero).

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

A més, és preferible que els alumnes consumisquen aliments locals i de temporada procurant que siguin productes frescos no envasats com les fruites o aliments fets a casa com els entrepans, abans que productes processats i envasats que poden resultar menys saludables.

És recomanable fomentar l'ús d'envasos reutilitzables entre els alumnes com poden ser les carmanyoles o l'ús de boc'n roll per als entrepans buscant substituir l'ús de paper de plata o film plàstic. A més, s'ha de fomentar l'ús de les botelles reutilitzables (vidre, PET, etc.) substituint les botelles d'aigua d'un sol ús.

Esta acció pot contribuir a diversos dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS): Objectiu 4 “educació de qualitat”, objectiu 12 “producció i consum responsable”, objectiu 13 “acció pel clima” i, atès que la reducció dels residus contribueix a reduir els envasos que acaben en el medi ambient, també l'objectiu 14 “vida submarina”, objectiu 15 “ecosistemes terrestres” i objectiu 16 “ciutats i comunitats sostenibles”.

Per a això, es realitzarà una campanya de foment en el col·legi de l'ús de materials reutilitzables en la qual els responsables seran els alumnes de penúltim curs i crearan cartellera i infografies de manera manual per a aconseguir que els alumnes deixen d'utilitzar paper d'alumini i altres elements d'un sol ús i es fomenta els aliments saludables. A més, es pot marcar un dia a la setmana que sigui el dia de l'esmorzar saludable en el qual tots els alumnes porten amb el seu esmorzar alguna peça de fruita de temporada.

- **Responsables de l'acció:** Tutor i Alumnes de penúltim curs.
- **Elements d'èxit:** Creació de la campanya i del dia de l'esmorzar saludable. Reducció visible de l'ús del paper de plata i materials d'un sol ús.
- **Cost aproximat:** Només material del col·legi si pot ser reutilitzant material rebutjat. Paper, cartolines, etc.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

5.3.5. Residus i Economia Circular

✓ COMPROMÍS AMB L'ECONOMIA CIRCULAR

Amb l'objectiu de promoure l'economia circular, és a dir, la reutilització dels residus, és possible incorporar en el centre punts de recollida d'uns certs residus especials. Una possibilitat és el reciclatge gratuït d'instruments d'escriptura (bolígrafs, subratlladors, retoladors,...) amb el programa de TerraCycle, pel qual el centre es convertiria en un punt de recollida per a estos residus.

Una altra alternativa seria crear un conveni de col·laboració amb alguna de les diferents associacions que treballen a la Comunitat Valenciana per a la recollida de diversos residus com la roba usada (Cáritas o Fundació Humana), l'oli usat (SMV o Reciclacete), o les piles (Ecopilas), per a col·locar un contenidor de recollida en el col·legi o enfront del mateix, aprofitant que ja existeix una illa de contenidors de reciclatge.

Simplement s'ha d'establir contacte amb estes entitats i que siguin estes les que proporcionen els contenidors i els arrepleguen quan es troben plens. A més, es pot realitzar una xicoteta campanya entre els alumnes per a fomentar la seua recollida.

Si estes associacions i l'Ajuntament estan d'acord, poden aportar més contenidors per al municipi.

- **Responsables de l'acció:** Consell Escolar i Ajuntament.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

- **Elements d'èxit:** Col·locació de contenidors per a la recollida de diferents residus especials.
- **Cost aproximat:** Sense cost.

✓ COMPOSTATGE EN EL COL·LEGI

A les aules del col·legi de Planes no es realitza de manera general i estricta la recollida selectiva de la fracció orgànica, és per això que s'ha proposat que es duga a terme aquesta separació en una de les anteriors accions i que, una part o tota la fracció orgànica recollida, es composte per a utilitzar-la com a compost en l'hort escolar tancant així el cicle dels recursos orgànics. D'aquesta manera, la idea d'esta acció és impulsar la realització de compost en la compostadora que compta el col·legi de manera que siguin controlades pels alumnes d'últim curs i que el compost obtingut sigui utilitzat per tots els alumnes.

Per a promoure el compostatge, caldrà fomentar activitats per a realitzar compostos amb els residus orgànics recollits a les aules. Primer, s'assignarà rotatòriament a un estudiant de cada aula com a responsable per a portar els residus al compostador de manera diària mentre que els alumnes d'últim curs controlaran el procés tenint en compte la humitat i oxigenació del contingut. Les restes orgàniques del menjador també podrien ser recollits pels alumnes i ser depositats en els compostadors. Finalment, el compost obtingut pot ser utilitzat per tots els alumnes en l'hort.

- **Responsables de l'acció:** Alumnes i tutors dels diferents cursos.
- **Elements d'èxit:** Generar compost i usar-ho en l'hort escolar.
- **Cost aproximat:** Sense cost.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

5.3.6. Conscienciació i sensibilització

L'educació ambiental ha d'incloure's dins de les iniciatives que realitzen les entitats públiques i privades en l'àmbit educatiu. L'educació ambiental, considerada com a principi didàctic, es projecta al conjunt de les relacions d'ensenyament–aprenentatge, tant en l'educació formal com en la no formal.

Per als programes formatius i de dinamització d'alumnes s'ha de tindre en compte el següent:

- ✓ Tots els elements conceptuals que estan implicats (recurs natural, residu, separació selectiva, reducció de consums, reutilització, reciclatge, consum responsable, etc.) han de ser clars per a comprendre tot el procés de la sostenibilitat.
- ✓ Conèixer les idees prèvies dels alumnes i, partint d'elles, introduir la nova informació, donant una visió general de la sostenibilitat ambiental.
- ✓ Crear situacions d'aprenentatge motivadores, promovent la participació, el debat i la cerca de solucions.
- ✓ L'educació ambiental és una educació enfocada cap a l'acció. A partir d'una anàlisi o diagnòstic inicial, s'han de plantejar objectius i propostes per a realitzar accions i canvis d'actituds que milloren el nostre entorn natural.
- ✓ Realitzar activitats finals de síntesis que servisquen per a recordar, globalitzar el procés i comunicar-lo als altres. És molt important sempre comunicar els resultats per a permetre comprendre el sentit i importància que tenen les accions realitzades.
- ✓ Sempre que sigui possible, transversalitzar l'educació ambiental en la resta del currículum del centre, utilitzant recursos educatius relacionats amb qüestions ambientals. Es proposen alguns exemples sobre aquest tema:

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

- Ensenyar a comptar als xiquets i xiquetes en matemàtiques usant residus en comptes dels exemples tradicionals com les pomes.
- Utilitzar botelles de plàstic usades, plenes de sal de colors a mode de cons per a la realització d'educació física.
- Realitzar comprensió lectora de textos relacionats amb temes ambientals d'actualitat.

Els models d'activitats tipus que es plantegen a continuació poden ser incorporades, amb les corresponents adaptacions al currículum educatiu de manera flexible en els diferents nivells educatius, i pretenen, d'acord amb l'orientació actual del currículum, dotar a l'alumnat de les competències bàsiques per a utilitzar de manera integrada, coneixements conceptuals, habilitats i actituds en la comprensió del problema del canvi climàtic i preparar-los per a actuar críticament en la seua solució.

✓ **IMPULSAR L'HORT ESCOLAR**

Un hort escolar és una eina didàctica amb molts beneficis relacionats amb la sostenibilitat: promou la consciència sobre cura i respecte del medi ambient, afavoreix una alimentació saludable i el coneixement dels productes locals de temporada, combat el sedentarisme, fomenta el treball col·laboratiu i la companyonia, permet prendre consciència sobre la utilitat de les deixalles orgàniques com a abonament, etc.

El Aulari Tirant lo Blanc fa ús del seu hort escolar, ubicat al pati, on es poden sembrar diferents plantes d'interès segons la temporada. Es pot optar per plantar verdures i hortalisses, així com plantes aromàtiques. El col·legi podria col·laborar amb associacions que promoguen l'ús de varietats tradicionals o autòctones per a aconseguir les llavors i plantes. Un exemple d'estes és el Centre per a la Investigació i l'Experimentació Forestal (CIEF).

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

En este cas seria recomanable que tots els grups amb els seus tutors cultivaren i es feren responsables de la cura dels cultius. D'aquesta manera des que comencen en el col·legi fins a l'últim curs podran anar progressant en la gestió dels cultius. Esta és una acció que genera molts beneficis entre els alumnes ja que des de primerenca edat comencen a entendre com funciona l'hort i comprenen que es pot tindre en un xicotet espai de terra una xicoteta horta sostenible. A més, com hem vist anteriorment, l'aplicació del compost generat en la compostadora del propi centre promourà la fertilitat de l'hort i suposarà una oportunitat per a educar sobre els cicles naturals, el reciclatge i l'economia circular de manera aplicada.

És molt important que existisca una persona encarregada de la cura general de l'hort, i preferentment, que en els períodes de vacances s'assigne de manera voluntària a diferents alumnes i famílies la cura de l'hort per a conservar els cultius.

D'altra banda, i com s'ha comentat també anteriorment, és possible aconseguir un estalvi d'aigua en l'hort si s'aplica un sistema de reg per degoteig.

A banda d'això i de manera paral·lela, cal destacar que l'hort escolar, concebut com una ferramenta d'aprenentatge, aborda una nova dimensió científica i pedagògica en implementar un estudi de l'ecosistema que es desenrotllarà en el seu entorn.

Este projecte educatiu transforma l'hort escolar en un espai d'aprenentatge pràctic, on els estudiants es convertixen en investigadors de l'ecosistema. L'objectiu principal és

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

que els alumnes desenrotllen una consciència ecològica activa, comprenent com els éssers vius es relacionen i interactuen per a formar un ecosistema.

Fases de l'activitat:

Creació del quadern de camp: Cada classe dissenyarà i crearà el seu propi quadern de camp. Este serà l'espai on registraran les seues observacions, faran dibuixos detallats, crearan taules de dades i anotaran les seues reflexions. Este quadern es convertirà en un registre col·lectiu i personalitzat de l'ecosistema de l'hort.

Observació i registre de la biodiversitat: Amb l'ajuda de lupes i guies de camp, els estudiants identificaran i classificaran les diferents espècies que visiten l'hort (insectes, aus, xicotets mamífers, etc.). Les troballes es documentaran en el quadern de camp.

Anàlisi de la interdependència: S'enfocarà l'atenció en les relacions entre els pol·linitzadors i les plantes, i en la dinàmica entre les plagues i els cultius. Es discutiran les estratègies de control biològic i la importància de la diversitat de plantes per a atraure a insectes beneficiosos. Els estudiants registraran estes interaccions en els seus quaderns.

Avaluació de la salut del sòl: Els alumnes recol·lectaran mostres de terra per a examinar la seua composició i la presència de matèria orgànica. Realitzaran experiments senzills per a entendre el paper dels microorganismes en la fertilitat del sòl, i els resultats es registraran en els seus quaderns de camp.

Resultats esperats i beneficis pedagògics:

Este enfocament permet als estudiants comprendre de manera aplicada conceptes complexos com la cadena tròfica i la interdependència dels éssers vius. L'hort es convertix en un laboratori viu que complementa la formació acadèmica amb una experiència pràctica i significativa, promovent una comprensió profunda del valor de la sostenibilitat i la conservació.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

A través de la creació del quadern de camp, els estudiants no sols aprendran a cultivar, sinó que també desenrotllaran habilitats d'observació, registre, anàlisi crítica i treball en equip, fomentant un respecte genuí per la naturalesa.

- **Responsables de l'acció:** Cada tutor amb el seu curs.
- **Elements d'èxit:** Cultiu de l'hort per part de tot l'alumnat.
- **Cost aproximat:** Si es necessiten noves eines i les plantes, pot suposar un cost d'aproximadament 150 €.

✓ CREACIÓ D'HOTEL D'INSECTES

Les zones urbanes poden presentar escassetat de biodiversitat per falta d'espais adequats per al refugi d'insectes. La falta d'espècies pol·linitzadores propícia una menor diversitat biològica de plantes a les ciutats. A vegades també la falta d'espècies depredadores pot afavorir l'aparició de plagues. Per això, una acció que ja s'ha implementat en moltes ciutats i zones urbanes d'Europa i Espanya és la creació d' "hotels d'insectes".

Els hotels d'insectes, a vegades anomenats refugis d'insectes o habitatges per a insectes, són estructures amb diferents compartiments fets de fusta, canyes, troncs perforats, palla, fulles seques i altres materials naturals dissenyats per a proporcionar refugi i hàbitats adequats per a una varietat d'insectes beneficiosos en jardins i entorns naturals. Cada compartiment proporciona un lloc adequat per a diferents tipus d'insectes, com a abelles, marietes, papallones, escarabats i altres. Estos hotels es creen amb el propòsit de fomentar la biodiversitat i

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

ajudar a conservar insectes que exerceixen un paper crucial en la pol·linització de plantes i en el control de plagues.

D'aquesta manera, els xiquets i xiquetes del col·legi han de crear estos hotels per a insectes amb materials que troben pel camp o a les seues cases i instal·lar-lo en algun lloc adequat del col·legi, i al seu torn, s'ha de crear un cartell informatiu de les espècies d'insectes que es poden trobar en estes estructures i la seua funció ecològica en l'ecosistema. Finalment, a part d'ajudar a la conservació d'insectes beneficiosos i la biodiversitat en àrees urbanes i rurals, esta acció brindarà oportunitats per a l'observació i l'aprenentatge sobre la vida dels insectes i promourà la conscienciació sobre la importància dels insectes en l'equilibri ecològic.

- **Responsables de l'acció:** Alumnes dels diferents cursos.
- **Elements d'èxit:** Crear l'hotel d'insectes.
- **Cost aproximat:** Sense cost si s'usen materials reutilitzats.

✓ CONTINUAR FENT VISITES AL MEDI NATURAL O URBÀ

La sostenibilitat, com a filosofia que integra la cura ambiental, aposta per una gestió responsable del mitjà i per la conservació de la biodiversitat. Així doncs, partint de la base que per a voler protegir alguna cosa, primer és necessari conèixer-ho i posar-ho en valor, este objectiu pretén que els alumnes i personal docent del centre puguin conèixer i valorar l'entorn natural que els envolta, potenciant així la seua conscienciació i sensibilització enfront de la degradació del medi ambient.

Planes es troba en un entorn amb nombrosos atractius naturals. El municipi es troba al nord de la província d'Alacant en una vall que formen les serres d'Almudaina, Xarpolar, Catacuc i la Albureca. Situat al sud del riu Serpis, és un lloc perfecte perquè els alumnes i alumnes del centre gaudisquen dels seus vessants septentrionals de la serra d'Almudaina i de Albureca. A més, darrere es troba també la serra de San Cristobal.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

Com ja porten anys fent, el centre hauria de seguir realitzant visites guiades per tots els espais d'interès natural dels voltants. Les activitats a més de lúdiques porten als alumnes a comprendre millor quin és el seu entorn i a entendre com es manté i quines són les actuacions que s'han de realitzar per a la seua conservació.

A més, existeixen unes certes instal·lacions, com les estacions depuradores d'aigües

residuals, que són molt recomanables de visitar perquè els alumnes interioritzen com es realitzen uns certs processos o que passa amb els residus que es generen. Altre exemple d'això és l'ecoparc mòbil, al qual ja s'han realitzat visites.

Les eixides de l'aula constitueixen un tipus d'eines didàctiques que permeten complementar els temes tractats a través d'un contacte directe amb l'entorn i aconseguir que la transmissió dels continguts sigui més significativa tant per la motivació que desperten en l'alumnat, com per l'especial rellevància que té conèixer estos llocs. En el disseny d'esta mena d'activitats s'estableixen tres moments:

Activitats d'iniciació o prèvies a l'aula:

Abans de la realització de la visita o l'excursió, amb la intenció de connectar l'activitat amb els continguts del currículum educatiu, per a mobilitzar les idees de l'alumnat respecte als temes que es veuran posteriorment, i per a facilitar les tasques organitzatives.

Activitats de desenvolupament durant la realització de la visita:

Estes estaran directament o indirectament relacionades amb la problemàtica del canvi climàtic, com per exemple les següents visites, que es poden realitzar al llarg de l'any:

- ✓ **Visita a espais naturals** interpretats des de la perspectiva de les conseqüències del canvi climàtic per a la biodiversitat i de la forma de vida de la zona.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

- ✓ **Visita a instal·lacions de producció energètica.** Es poden realitzar visites tant a fonts de generació d'energia renovables (eòlica, solar, biomasses, hidràulica) com altres fonts d'energia com la nuclear.
- ✓ **Visita a plantes de tractament de residus.** Les visites a les plantes de tractament són molt recomanables pel fet que els alumnes interioritzen on van els seus residus després d'haver sigut recollits. En este cas el Consorci sol realitzar visites guiades a les seues instal·lacions sense cap cost.
- ✓ **Reforestació:** La reforestació és un tipus d'activitat que permet actuar en la lluita contra el canvi climàtic de manera directa, contribuint a disminuir el CO₂ en la atmosfera, perquè gràcies a la fotosíntesi és captat per les plantacions que es realitzen.
- **Responsables de l'acció:** Consell Escolar.
- **Elements d'èxit:** Visites a espais naturals o instal·lacions relacionades amb la sostenibilitat.
- **Cost aproximat:** Amb el transport i alguns materials pot suposar uns 600€ per activitat.

✓ SESSIONS DE TEATRE KAMISHIBAI

La paraula “kamishibai” prové del japonés i significa “teatre de paper”. Els kamishibai són uns teatres tradicionals de la cultura japonesa en els quals es conten històries a través d'il·lustracions, textos en paper i la veu d'un narrador. Està format per un conjunt de làmines amb un dibuix en una cara i text en l'altra. La lectura del kamishibai es realitza col·locant les làmines en ordre sobre un suport en forma de teatret de tres portes anomenat “butai”, de cara a l'auditori, i es llisquen les làmines l'una després de l'altra mentre es llig el text. Es pot utilitzar com a recurs didàctic ja que fomenta l'aprenentatge de grups de xiquets i xiquetes.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

L'equip de Sequoia ha creat unes històries per a exposar en forma de kamishibai que estan dirigides a l'educació sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), per exemple el ODS 13 "Acció pel clima". Estos teatres venen acompanyats d'una activitat interactiva i en equip perquè els xiquets i xiquetes busquen solucions

conjuntament al problema que presenta el conte. D'aquesta manera, l'alumnat aconsegueix entendre millor els reptes actuals i es fomenta el pensament resolutiu i crític.

- **Responsables de l'acció:** Cada tutor amb el seu curs.
- **Elements d'èxit:** Realització del Kamishibai i posterior activitat.
- **Cost aproximat:** 100 € (impressió del material realitzat per Sequoia més el butai).

✓ TALLER DE LECTURA VERDA

La lectura de llibres infantils relacionats amb el medi ambient, la sostenibilitat i el canvi climàtic pot ser positiva per a l'alumnat, de manera que els ajude a entendre el funcionament dels processos naturals i de l'entorn en el qual viuen. Es proposa la lectura de diversos llibres, en funció de l'edat, i que es duguen a terme jocs o exercicis posteriors per a comprovar que els xiquets i xiquetes han entés la lectura.

D'esta manera, es recomanen els següents llibres segons les edats presents en el centre escolar:

- Menors de 4 anys: *Amiga aigua* (Clima, G. i Boffa, A., 2019), *El meu amic el Castanyer* (Romero, A., 2019), *L'hort de conill* (Stilma, M. i Cutting, S., 2018), *L'arbre del somnis*, Ferrándiz, E., 2017).

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

- De 4 a 6 anys: *Dues muntanyes* (Álvarez Schürmann, S., 2019), *La mar que més vull* (Berlosio, L., 2020), *Mamà es va a l'Antàrtida* (Cabrè, A. i Tolosa, M., 2020).

- De 7 a 9 anys: *Què li passa al planeta?* (Clement, E., 2017), *La lluentor del coral* (Etxabe, C., 2020), *A lloms de cavall* (Piqueras, D., 2020), *L'home que plantava arbres* (Giono, J., 2008), *La Terra, un planeta ple de vida* (Benoist, C., 2024).

- De 10 a 12 anys: *Quin clima tan rar!: entendre i combatre el canvi climàtic* (Ertimo, L. i Ahokoivu, M., 2020), *Contes per a canviar el món* (Gallego, J. L., 2008), *La flor més gran del món* (Saramago, J. i Letria, A., 2016).

- **Responsables de l'acció:** Cada tutor amb el seu curs.
- **Elements d'èxit:** Lectura de llibres de temàtica ambiental.
- **Cost aproximat:** 120 € (10€ per cada llibre).

✓ CINEMA EN EL COL·LEGI

Amb l'objectiu que les xiquetes i xiquets del centre tinguen una visió més clara sobre la importància de la cura del medi ambient i sobre les conseqüències del canvi climàtic, seria beneficiós dur a terme jornades de cinema en el col·legi, on es visualitze una pel·lícula infantil o un documental de temàtica ambiental. Amb això, l'alumnat pot relacionar alguns conceptes amb major facilitat, en poder observar-los a través en la pantalla. Algunes de les pel·lícules que es proposen poden ser *WALL-E: batalló de neteja* (2008), o *LORAX: a la recerca de la trúfula perduda* (2012). Entre els documentals recomanats es troba *"HOME"* (2009) i *"100% fet de fem"* (2009).

- **Responsables de l'acció:** Cada tutor amb el seu curs.
- **Elements d'èxit:** Visionat de pel·lícules i/o documentals de temàtica ambiental.
- **Cost aproximat:** 48 € (12 € per pel·lícula).

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

✓ COORDINACIÓ AMB L'AJUNTAMENT DE PLANES

Actualment, l'Ajuntament de Planes està realitzant actuacions de comunicació i educació ambiental. L'Ajuntament involucra al col·legi en les actuacions que realitza, però és possible que no sempre es tinguen en compte algunes de les necessitats que precisa el col·legi.

Per tant, seria recomanable que el col·legi facilitara a l'ajuntament una llista de campanyes, actuacions o accions que els agradaria realitzar d'aquesta manera quan l'ajuntament puga optar a subvencions d'eixe estil no les deixaria escapar per desconeixement. Cal destacar que, sent el col·legi propietat de l'ajuntament, este té la responsabilitat del seu manteniment i, per tant, és important que existisca una bona coordinació entre totes dues parts perquè es coneguen les necessitats i es puguin facilitar solucions.

- **Responsables de l'acció:** Consell Escolar i Ajuntament.
- **Elements d'èxit:** Enviar llista de necessitats a l'Ajuntament.
- **Cost aproximat:** Sense cost.

5.3.7. Sinergies

A nivell intern, al llarg del Pla d'Acció es plantegen propostes que es relacionen entre si i generen sinergies beneficioses per a la sostenibilitat del centre. Per exemple, la separació dels residus orgànics en la compostera es relaciona directament amb l'ús del compost generat en l'hort escolar; promoure l'ús de materials reutilitzables i el reciclatge de materials pot relacionar-se amb la creació del refugi d'insectes, ja que es poden utilitzar materials reciclats; a més, la creació de l'hotel d'insectes pot afavorir la biodiversitat i la pol·linització de les plantes de l'hort; la creació de bombes de llavors ecològiques té una relació sinèrgica amb les excursions a espais naturals on, sota permís previ de les autoritats pertinents, poden escampar-se estes llavors; etc.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

D'altra banda, es poden donar sinergies a nivell extern mitjançant col·laboracions a nivell institucional i/o ciutadà, a través de l'ajuntament, associacions, empreses, etc. Un exemple d'això són les activitats que es realitzen amb el Consorci de Residus per a l'aprenentatge de l'alumnat sobre residus. Altres exemples poden ser: campanyes de recollida de residus en favor d'alguna associació; col·laboració amb alguna entitat de recollida de residus especials; col·laboració amb persones voluntàries de la localitat amb experiència en horticultura per a millorar el manteniment de l'hort escolar i l'aprenentatge sobre tècniques tradicionals, campanyes d'educació ambiental organitzades per la Mancomunitat

5.4.

CONTROL I SEGUIMENT DEL PLA

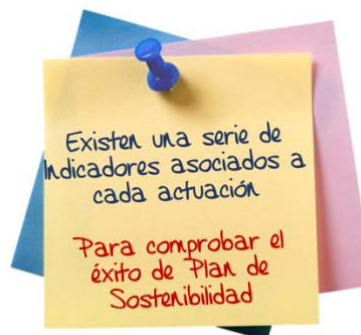
PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

Un dels passos més importants a donar en el camí de la sostenibilitat escolar és valorar si les accions que s'han anat emprenent estan aconseguint transformar la realitat en el sentit que perseguia.

Per a això, cadascuna de les accions del Pla d'Actuació té associat un indicador. L'indicador és una dada clau, quantitatiu i senzill de mesurar, que serà el reflex d'una realitat que volem modificar. El Pla d'Actuació s'avalua, per tant, a través d'un Sistema d'Indicadors.

L'indicador ha de ser comprensible i alhora mesurable per l'alumnat. Com a element d'autoavaluació, ha de servir a les persones protagonistes del procés per a entendre si s'estan produint els canvis desitjats. Per esta raó, els indicadors es fixen per acord en el Grup Motor.

Cada indicador ha de mesurar-se en els moments corresponents, utilitzant per a això els equips, mitjans, temps i ajudes necessaris.

Els indicadors connecten la fase de Diagnòstic amb la de Pla d'Acció. Durant el Diagnòstic obtenim mesuraments d'aspectes de la realitat que mostra la situació del problema en un moment determinat.

Esta mateixa dada, convertit en indicador, pot mesurar-se després d'implementar les accions específiques del Pla d'Actuació que tracten de resoldre eixe problema en concret, i així, valorant la seua evolució, conèixer si realment hem aconseguit un avanç. Si l'indicador ha evolucionat de la forma esperable, podrem deduir que estem aconseguint l'objectiu de produir un canvi cap a la gestió més sostenible del centre.

Quan es realitza l'avaluació, els diferents grups de treball encarregats de cadascuna de les accions del Pla d'Actuació hauran pres els mesuraments dels indicadors abans i després d'executar les accions. Els representants d'eixos grups davant el Grup Motor,

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

presenten eixos mesuraments i interpreten l'evolució que cada indicador haja experimentat.

Amb l'alumnat com a principal relator, es realitza una revisió del Pla d'Actuació, valorant les transformacions que s'han produït a conseqüència de la seua posada en pràctica, els assoliments i dificultats trobades. Per a això, s'utilitzen dinàmiques que permeten realitzar estes valoracions amb un suport molt visual.

És també el moment, amb la vista posada en l'avaluació del curs, de prendre decisions sobre la continuïtat del projecte.

El Grup Motor, com a òrgan de representació de tota la comunitat educativa, és qui decideix de quina forma s'enfocarà l'avanç del Pla de Sostenibilitat en el següent curs.

Segons tot l'anterior el programa de seguiment del pla té com a fi avaluar el grau de compliment dels objectius i accions establides, obtenint informació fiable sobre el seu estat d'avanç.

En les tres taules que s'exposen a continuació –**“Sostenibilitat”, “Participació” i “Innovació curricular”** – s'han definit els indicadors específics que serviran per a mesurar fins a quin punt es compleixen els objectius específics del Pla d'Actuació. Només pretenen ser exemples que servisquen de referència a l'hora d'elaborar el projecte del centre. Per a elaborar les taules s'han tingut en compte les huit grans àrees, així com els tres àmbits que es treballen per a desenvolupar-los.

A cada aspecte del tema se li ha assignat un objectiu específic de millora i a cadascun d'estos últims, un indicador específic. D'eixe mode, es duu a terme la valoració del nivell de consecució dels objectius concretats en el Pla d'Actuació, es detecten les possibles fallades i, en general, es determina quins aspectes van bé i quins es poden millorar.

SOSTENIBILITAT				
ÀREA	ACTUACIÓ	OBJECTIUS	INDICADOR	INSTRUMENT
Consum d'Energia	Detectors de presència amb sensor de llum natural	Col·locar els detectors de presència com a mecanisme d'encesa	Nombre de detectors instal·lats	Taula de Control i enquesta de satisfacció
	Renovació dels electrodomèstics	Substituir gradualment els electrodomèstics de gamma blanca estàndard del centre per uns altres amb etiqueta energètica de classe A o superior	Nombre d'Electrodomèstics Canviats	Taula de Control
	Millora de l'aïllament de les portes interiors	Instal·lació de borlets en portes interiors per a millorar aïllament	Número borlets instal·lats	Taula de Control
Consum d'Aigua	Instal·lar airejadors en les aixetes	Incloure airejadors en totes les aixetes del centre	Número de aixetes amb airejadors	Taula de Control i anàlisi del consum d'aigua
	Instal·lació de vàters nous amb cisterna de doble descàrrega	Canviar vàters amb cisterna elevada per uns nous amb cisterna de doble descàrrega	Renovació amb Pla Edificant	Taula de Control i anàlisi del consum d'aigua
Consum de materials	Compra i reutilització de material escolar	Mantindre i millorar el banc de llibres i promoure la reutilització de material o si no, la compra de material de comerç local i ecològic	Nombre de membres de la comunitat escolar que utilitzen el servei	Qüestionari i registre de material reutilitzat

SOSTENIBILITAT				
ÀREA	ACTUACIÓ	OBJECTIUS	INDICADOR	INSTRUMENT
Consum d'aliments i desaprofitament alimentari	Consum saludable i reducció de residus	Dia de l'esmorzar saludable i reducció visible de l'ús del paper d'alumini i altres residus como botelles de plàstic	Nombre d'alumnes que prenen esmorzar saludable i usen materials reutilitzables per a l'esmorzar	Qüestionari
Residus i Economia Circular	Compromís amb l'economia circular	Fomentar la recollida separada de residus especials	Col·laboració amb alguna entitat de recollida	Taula de Control
	Compostatge en el col·legi	Generar compost i usar-ho en l'hort escolar	Quantitat de compost generat i utilitzat	Taula de Control
Conscienciació i sensibilització	Impulsar l'hort escolar	Fomentar el respecte pel medi ambient, l'alimentació saludable i la companyonia	Cultivar plantes i obtindre aliments	Quadern de camp i rúbrica
	Creació d'hotel d'insectes	Fomentar la biodiversitat amb la creació d'un lloc de refugi d'insectes	Creació de l'hotel d'insectes	Coavaluació i exposició oral
	Continuar fent visites al medi natural o urbà	Comprendre millor quin és el seu entorn, entendre com es manté i quines són les actuacions que s'han de realitzar per a la seua conservació.	Realització d'activitats en el dia del medi ambient i el dia de l'arbre	Llista de control
	Sessions de teatre kamishibai	Realització del teatre kamishibai per a educar i conscienciar sobre els ODS	Número de kamishibai i posterior activitat realitzats	Autoavaluació i rúbrica

SOSTENIBILITAT				
ÀREA	ACTUACIÓ	OBJECTIUS	INDICADOR	INSTRUMENT
	Taller de lectura verda	Llegir llibres de temàtica ambiental i sostenibilitat, per a comprendre i apreciar l'entorn	Nombre de llibres llegits i comentats	Diari de lectura i discussió en grup
	Cinema en el col·legi	Veure pel·lícules/documentals relacionats amb el canvi climàtic i el medi ambient	Nombre de pel·lícules i documentals visionats	Qüestionari digital i preguntes obertes
	Coordinació amb l'Ajuntament Planes	Comunicar a l'Ajuntament quines són les necessitats del col·legi	Que l'Ajuntament demane totes les subvencions possibles	Informe

PARTICIPACIÓ				
ÀREA	ACTUACIÓ	OBJECTIUS	INDICADOR	INSTRUMENT
Qualsevol Àrea	Comunicació	Que un % d'alumnat conega els resultats	% de l'alumnat que els coneix	Qüestionari
	Participació en el municipi	Prendre part en activitats mediambientals del municipi	Nombre d'activitats	Memòria
	Participació en el centre	Augmentar la participació de l'alumnat en l'elaboració del Pla d'Acció en un %	Nombre d'alumnes que han participat en l'elaboració del Pla d'Acció	Taula de Control
	Organització participativa	Promoure i crear comissions per a la participació de l'alumnat	Comissions creades i nombre de reunions de les comissions	Registre de les reunions
	Xarrades	Xarrades sobre sostenibilitat	Nombre de xarrades realitzades	Taula de Control
	Famílies	Que les famílies prenguen part en accions que promoguen hàbits a favor de la sostenibilitat	Nombre de pares i mares que han pres part en accions	Registre

INNOVACIÓ CURRICULAR				
ÀREA	ACTUACIÓ	OBJECTIUS	INDICADOR	INSTRUMENT
Qualsevol Àrea	Innovació curricular	Augmentar la inserció del Pla en les programacions d'àrees i departaments	Nombre d'àrees que han integrat algun aspecte del Pla en les seues programacions	Qüestionari dirigit a les àrees o departaments
	Actituds responsables dels membres de la comunitat escolar	Complir els compromisos adquirits entorn del Pla	Grau de compliment dels compromisos	Taules de control i qüestionari
	Formació del professorat	Sessions realitzades de formació del professorat sobre sostenibilitat	Nombre de professors/es que han pres part / Nombre sessions de formació	Taules de control
	Aprenentatge de l'alumnat	Identificar les causes dels problemes ambientals	Nivell d'identificació de les causes	Qüestionari
		Que els alumnes perceben el Pla com a resultat de la interacció entre les dimensions natural, social i econòmica	Nombre de relacions que identifiquen entre les diferents dimensions del tema	

CRONOGRAMA															
ÀREA	ACTUACIÓ	ANY 2025				ANY 2026									ANY 2027
		Set	Oct	Nov	Des	Gener	Febr.	Mar.	Abril	Maig	Juny	Juliol	Ag.	Sept - Dic	
Consum energètic	Detectors de presència amb sensor de llum natural														
	Renovació dels electrodomèstics														
	Millora de l'aïllament de les portes interiors														
Consum d'aigua	Instal·lar airejadors en les aixetes														
	Instal·lació de vàters nous amb cisterna de doble descàrrega														
Consum de materials	Compra i reutilització de material escolar														
Consum d'aliments i desaprofitament alimentari	Consum saludable i reducció de residus														
Residus i Economia Circular	Compromís amb l'economia circular														
	Compostatge en el col·legi														
Conscienciació i Sensibilització	Impulsar l'hort escolar														

CRONOGRAMA														
ÀREA	ACTUACIÓ	ANY 2025				ANY 2026								ANY 2027
		Set	Oct	Nov	Des	Gener	Febr.	Mar.	Abril	Maig	Juny	Juliol	Ag.	Sept - Dic
	Creació d'hotel d'insectes													
	Continuar fent visites al medi natural o urbà													
	Sessions de teatre kamishibai													
	Taller de lectura verda													
	Cinema en el col·legi													
	Coordinació amb l'Ajuntament													

5.5.

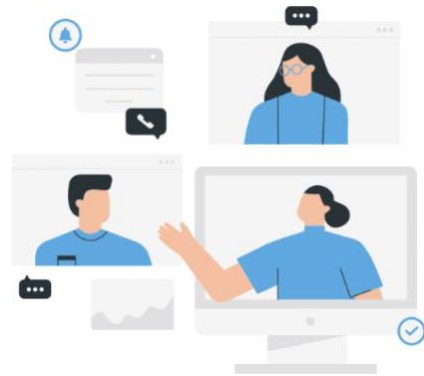
ESTRATÈGIA DE COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

La conscienciació, la difusió del coneixement i la participació activa de les institucions, organitzacions, ciutadania i altres agents clau, constitueixen un pilar bàsic sobre el qual assentar una adequada implementació de les directrius i objectius del projecte. Una gran part de l'èxit de la implementació del Pla està en la comprensió dels objectius i

contingut per part de tots els interessats i en el diàleg participatiu i col·laboratiu sobre la seua implementació. És important atendre la comunicació en línia, com a estratègies que es serveixen d'internet per a dur-se a terme, i a la comunicació offline que refereix a estratègies no dutes a terme per internet. **Sequoia pro** elaborarà una estratègia comunicativa que permetia establir una via de difusió i sensibilització en l'elaboració del Pla de EDS i el seu procés participatiu. Esta estratègia es proposa com a proposta de millora per al projecte i es troba detallada en el paràgraf descrit a continuació.

Després de procedir-se a l'aprovació es realitzarà una presentació amb l'objectiu que el conjunt de la ciutadania tinga accés al Pla i el conega. Per a la correcta difusió del pla es contemplarà una estratègia comunicativa a través de mitjans digitals i publicacions en la pàgina web de l'Ajuntament, i es realitzarà una jornada oberta de presentació del projecte, en la qual s'exposarà una anàlisi del mateix i el contingut definitiu del pla. Amb això es pretén millorar la transparència i la rendició de comptes de l'entitat local.

Com a part de la comunicació i difusió, també es difondrà la informació a través de perfils de xarxes socials, cartells i tríptics informatius.

6

ANNEXOS

FITXES DE CONTROL

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

6. ANNEX 1. FITXA D'ACTIVITAT PLA D'ACTUACIÓ

PLA DE SOSTENIBILITAT

FITXA DE PROJECTE DEL PLA D'ACTUACIÓ

ACCIÓ

Com es diu el Projecte?

QUIN PROBLEMA VOLEM SOLUCIONAR

Conclusió del diagnòstic que es vol
solucionar amb esta acció

RESPONSABLES DE L'ACCIÓ

QUIN GRUP HO HA REALITZAT?

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

QUÈ S'HA FET?

Identifica les activitats per a dur a terme el projecte complet, els passos que heu hagut de donar

QUAN S'HA FET?

QUANT HA COSTAT?

Cost econòmic / Qui ho ha pagat

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

ACCIÓ COMUNICATIVA		RESPONSABLE DE COMUNICACIÓ	
Què fem per a comunicar el nostre projecte?			
INDICADOR	1r Mesurament	2n Mesurament	
	3r Mesurament	4t Mesurament	

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

VALORACIÓ

Valoració dels responsables sobre com ha anat l'activitat: si ha donat temps a fer-la completament o caldria continuar-la l'any pròxim, si ens ha agradat o no, si ha sigut participativa, possibles propostes de millora, el millor, el pitjor, etc.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

DOCUMENTS GRÀFICS

Inclou a partir d'ací fotos de l'activitat, una còpia del material (fitxes, enquestes, etc) que hageu utilitzat, i tot el que ens ajude a entendre millor el treball que heu realitzat.

PLA DE SOSTENIBILITAT DE RECURSOS, EFICÀCIA ENERGÈTICA I TRACTAMENT DE RESIDUS DEL AULARI TIRANT LO BLANC DE PLANES DEL CRA L'ENCANTADA

7. ANNEX 2. FITXA GLOBAL PLA D'ACTUACIÓ

Nom del projecte del pla d'actuació	Persones del comitè responsables	Grup que ho ha realitzat	Cost econòmic	Indicador

Un projecte de:

Amb la col·laboració de:

sequoia_{pro}
Acciones con impacto real

Finançat per:

